

**ШКІЛЬНА БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНСЬКОЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Укладач
Юрій ВИННИЧУК

МІФИ ТА ЛЕГЕНДИ УКРАЇНЦІВ

Харків
«Фоліо»
2017

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ЛЕГЕНДИ ПРО СТВОРЕННЯ СВІТУ

ЯК АРХАНГЕЛ МИХАЇЛ САТАНУ ЗАКУВАВ

Перше не було ні неба, ні землі, була тільки тьма і вода, змішана з землею, так неначе кваша, а Бог літав святим духом понад водою, котора шуміла піною. От раз Бог ходить по воді та бачить на ній бульбашку з піни, що ворущиться. Дихнув на неї і сказав:

— Нехай буде янгол.

І виліз з бульбашки маленький чорненький чоловічок з хвостом і ріжками, та тільки без крил. Бог дав цьому створінню ім'я Сатанайл і двоє крил і мовив до нього:

— Літай так, як і я.

А янгол каже:

— Не можна, Господи.

Бог йому дав ще двоє крил і сказав:

— Літай.

— Не можна, Господи, — відказує янгол.

Бог йому дав ще двоє. От він і літає. Тоді Бог сотворив світ і дав янголу меч.

На другий день Бог сотворив небо. На третій день Бог каже до шестикрилого серафима:

— Пірни під воду, візьми жменю землі, скажи при цьому: «Во ім'я Господнє, іди, земле, зі мною», — і неси нагору до мене.

Сатанаїл пірнув на дно, взяв звідти жменю землі та й міркує собі: «Навіщо я казатиму «Во ім'я Господнє»? Хіба я чимось гірший від Бога?»

Ось він і каже:

— Во ім'я моє земля йде зі мною.

Випірнув нагору, глянув — а землі в жмені ні порошинки.

Бог і каже йому:

— От бачиш — хотів обдурити мене, не послухатися і вчинити по-своєму, та не вдалося, пірнай знову.

Сатанаїл знову пірнув на дно, набрав у жменю землі, затиснув її в кулак, проте все одно не сказав так, як велів йому Бог. Упертий, як усякий чорт, він і цього разу сказав по-своєму:

— Во ім'я моє іде земля зі мною.

Випірнув нагору, розняв кулак, дивиться — а землі знову нема ні порошинки.

Бог каже йому:

— Ти таки знову хотів учинити по-своєму і не слухаєшся мене. Однак твоя затія надаремна: нічого з того не буде. Пірнай утретє і кажи так, як тобі наказано.

Сатанаїл пірнув утретє, набрав у жменю землі й каже: «Во ім'я Господнє», — потім раптом спохопився та й міркує собі: «Перше земля вислизала в мене з кулака тому, що я легко тримав, тепер я її затисну так, що вже не вислизне». Та й знову сказав по-своєму: «Во ім'я моє іде земля зі мною». Випірнув нагору, дивиться — а землі знову нема, хоч він і затиснув її обома руками. Одначе оскільки він, бравши землю, все ж пом'янув ім'я Боже, то в нього під нігтями лишилося трошки землі. Бог бачить, що і втретє Сатанаїл не виконав його повеління, і каже йому:

— Ні, видно, з тебе нічого доброго не буде, якщо ти не міг виконати навіть такої дрібниці. Нічого робити, виколупай ту землю, яка лишилася в тебе під нігтями, і давай її сюди, — досить буде і цієї.

Сатанаїл виколупав. Бог узяв ту землю, посипав її по воді, — і раптом з'явився на воді гарний пагорок, а на ньому — зелень

і дерева. Бог присів із Сатанаїлом на цьому пагорку відпочити. Оскільки Бог почувався дуже втомленим, то приліг на траві і заснув.

Тоді Сатанаїла взяли заздрощі, чому він не такий дужий і могутній, як Бог. І вирішив він утопити Бога. Взяв Сатанаїл Бога на руки й хотів кинути у воду, — і раптом бачить диво: перед тим вода була від нього не далі як за крок, а тепер відійшла кроків на десять, а на її місці стала земля. Однак Сатанаїл не збентежився цим і побіг до води, щоб кинути в неї Бога. Та скільки він не біжить до неї, а вода від нього іде щораз далі й далі, і Сатанаїл ніяк не може добігти до неї. Біг він, біг — і раптом опинився якимось дивом на тому ж самому місці, звідки взяв Бога на руки. Глянув він ненароком убік і бачить, що вода від нього тут не далі, як за два кроки. Він давай туди бігти, аби таки втопити Бога. І раптом знову сталося те ж саме, що й першого разу: він біжить до води, а вона від нього відходить. Біг він, біг — і раптом знову опинився на колишньому місці.

Поклав він тоді Бога на землю й міркує: «Земля ця тоненька, як шкаралупа: от викопаю яму, прокопаюся до самої води та й кину туди Бога». Копав він, копав, аж поки зовсім не знемігся, — спітнів увесь і викопав глибочезну яму, однак до води так і не докопався (от чому на світі Божому так багато землі, і от чому вона така груба: то її чорт набігав, бажаючи звести зі світу Бога). Тим часом Бог покинувся та й каже:

— Ось бачиш тепер, який ти безсилий порівняно зі мною — нічого не можеш зробити зі мною, як не хотів би ти того: земля й вода скоряються мені — тому, хто їх створив, а не тобі. А в тому, що через тебе земля стала такою великою, нема ще лиха. Я населю її різними людьми і тварями, а яма, яку ти щойно викопав, знадобиться для тебе самого на пекло.

Потім Бог став населяти землю різними створіннями: відразу ж зліпив із землі людину, дмухнув на неї, — і вона стала ходити і розмовляти. Потім створив усіх інших живих тварей і звірів — усіх по парі, щоб вони могли плодитися. Після того Бог пішов на небо і забрав із собою Сатанаїла.

Чи довго, чи недовго жили вони на небі, тільки Сатанаїл так виступив перед Богом, що Бог подарував йому золоту корону на голову.

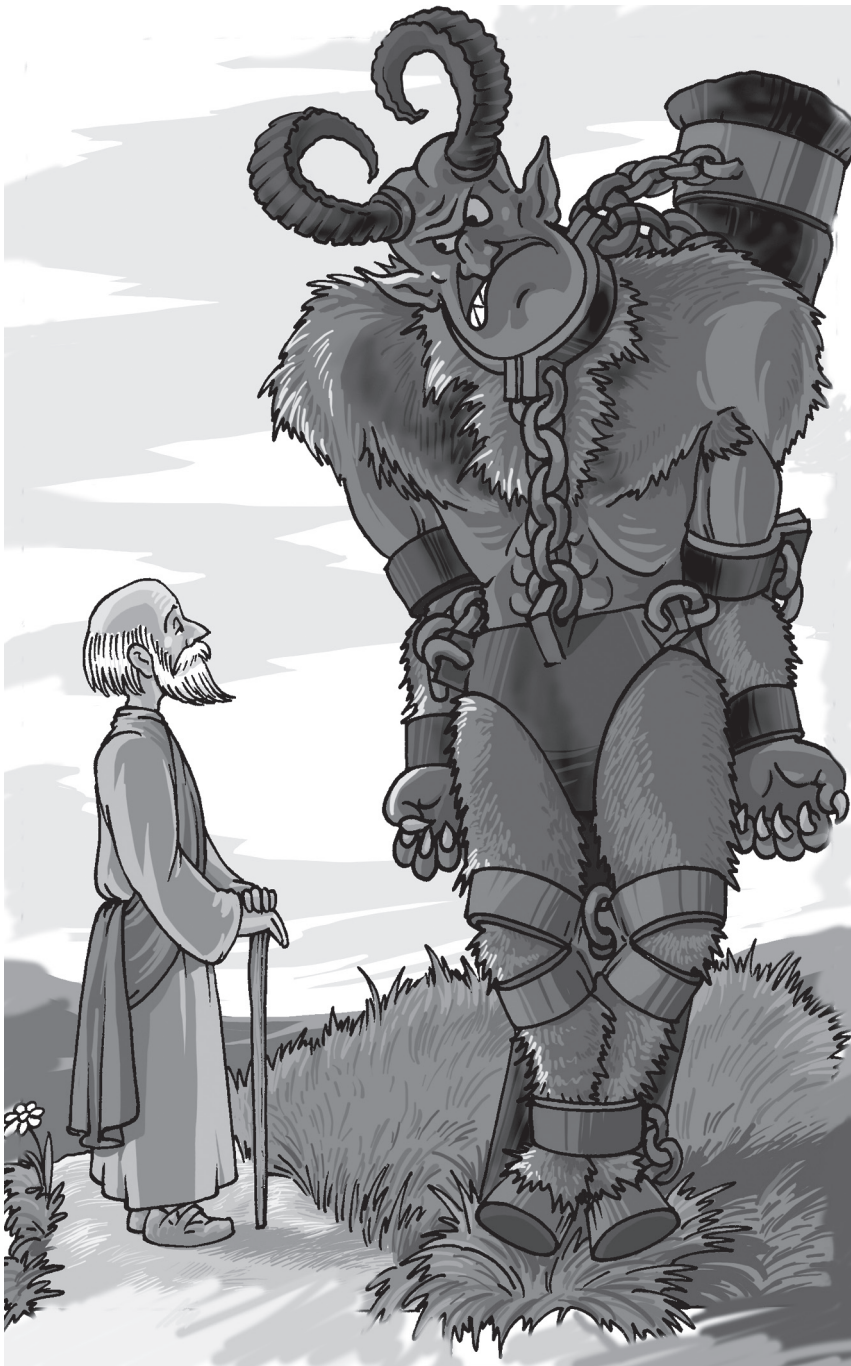
Якось Богові треба було кудись піти на якийсь час, і він залишив на небі керувати всім Сатанаїла, наказавши йому, коли послати на землю дощ, коли вітер, коли град, коли тепло. А тоді додав:

— Якщо тобі самому сумно буде, то ось макітра з водою: умочиш у неї пальця, крапнеш — і з тієї краплі зробиться такий самий, як і ти, і тоді вже не сумуватимеш, тому що буде з ким розважитись.

Промовивши це, Бог пішов з неба. Щойно Він вийшов за ворота, Сатанаїл прожогом до макітри, умочив пальця, крапнув краплю води і бачить — справді з'явився достоту такий самий, як він. Тоді він став умочати у воду разом усі десять пальців і понастворював багато тисяч таких чоловічків. Робив він їх, робив доти, доки вистачило води, коли ж викрапав усю воду, дивиться — а чоловічків стільки, що світу Божого не видно. Тоді Сатанаїл міркує собі:

— Ось тепер я цар так цар, є в мене своє військо, є в мене свої слуги, є в мене своє царство. Тепер я вже нікого не боюсь і Бога на небо не пущу, а правуватиму тут сам.

І от Сатанаїл наказав своїм слугам, щоб вони ставили йому царський престол. Через якийсь час престол був готовий. Сатанаїл видряпався на престол, розсівся, наїжачився й каже до свого війська, щоб воно уважно стежило, коли Бог буде летіти назад на небо, і не пустило б Його. А Бог тим часом побував там, де Йому треба було, і летить назад на небо. Раптом бачить — на небі сила-силенна маленьких чоловічків, і кожне в Нього кидає — той каменем, той оцупком, той грязюкою, хто чим попало. А Сатанаїл нап'яв на голову подаровану йому Богом корону, сидить на престолі й орудує ними, щоб заступали Богу дорогу та не пускали Його на небо. Однак Бог усе ж злетів на небо і, дуже розгніваний на Сатанаїла, прокляв його, взяв жезл, штовхнув ним поставлений Сатанаїловими слугами престол — і той престол разом із Сатанаїлом і всіма його слугами звалився на землю.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>